

Kopiníkovi, aby se psal z Vejpvic, při čemž mu dán tento erb: Štít žlutý a v něm dva šercáry neb kopí rejtařská (červené) s modrými praporečky, majíce k vrchu téhož štítu ostří obrácené a jsouce na kříž přeložené, kolčí helm s přikryvadly červenými, žlutými modrými a nad tím šorcáry červené na kříž přeložené, jako na štíte. (Reg. král.)

Korálek z Těšína. Majestátem d. 1560, 10. srpna povoleno Viktorynovi Korálkovi, Janovi Strochovskému a Janovi Záhrobskému, aby se psali z Těšína a dán jim tento erb: Štít polovičný, pravé pole modré a u zpodku jeho trávníček neb pahrbek zelený a na něm jelení roh s šesti parůžky (hnědé barvy) vzhůru postavený, v levém poli žlutém dvě střely křížem přeložené a nahoru špicemi obrácené, kolčí helm s točenici, feflíky, přikryvadly žlutými modrými, nad tím muž ve žluté župici s výložky a pintou, vpůli opásaný modré barvy, maje na hlavě žlutý věnec břečťanový a drže v pravé ruce dvě střelky a v levé roh jelení jako ve štíte, a až po kolena vynikaje. (Reg. král.) S tím se srovnávají Jak. sb. a Král na str. 264 v podrobnostech, ale odchylují se v barvách; jelení roh je tu korálem. Erb Strochovských popsán v Soupisu Klatovska na str. 82.

Koránek z Lumenšteina. Majestátem d. 1634, 8. září připuštěn Daniel Koránek k erbu Eliáše Blovskeho z Lumenšteina. Popis téhož erbu viz u Blovských. Korankové žili ke sklonku 19 st. v Kutné Hoře.

Kopryc z Kopryc, rodina v 15. století v Lužici usedlá, jež později se i v Čechách vyskytuje. Erb jejich byl tento: Štít barvami na tré rozdelený, bílý, modrý a červený, a to tak, že čary dělící jsou od obou horních koutův a zpodu štítu do prostředka, helm s přikryvadly modrými bílými i červenými, klénotem jsou dvě znamení na způsob sekáčův olověné barvy s bílými šípkami. (Kolář z rukopisu Vídeňského r. 8330 Tak i na pečeti r. 1557 a 1562 (tato v Arch. Dz. IV. 6.)

Korb z Weidenheimu viz Meraviglia 47.

Korbáč z Saxendorfu v. Velvarský.

Kornel ze Všehrd v. ze Všehrd.

Kosa ze Špremberka. Erb rodiny této byl prý modrý štít a na něm červená liška, majíc páš se stříbrnou a černou šachovnicí přes tělo a nesouc v mordě (tlamě) kosu; tázliška s kosou je i klénotem. (Tak Král na str. 327 a v Hradech X tab.)

Kostelák a Kounický z Břehu. Král Ferdinand povolil (1539, 15. dubna) Volfovi Kounickému, aby se psal z Břehu obdařiv jej tímto erbem: Štít rozdelený pošikem, vrchní polovice žlutá, zpodní černá, v nichž (tedy přes celý štít) jest réví vinné se 2 listy zelenými, helm s přikryvadly žlutými černými, nad tím věnec z listí vinného s hrozny (za točenici) a výše křídlo černé a žluté a přes to křídlo réví jako ve štíte. (Reg. král.). Jak se zdá, erb ten vyhynul. Tedy dán nový list (1575, 17. září) Zdenkovi Kostelákovovi, aby se psal z Břehu a dán mu týž erb; totiž: Štít na příč od pravé strany dolů (pošikem) rozdelený, vrchní pole zlaté, zpodní černé, uprostřed štítu pošikem rýva vypouštějící do každé polovice vinný list zelený, helm s přikr.

žlutými černými, točenice spletená z zeleného vinného listí s hroznem po každé straně a nad tím křídlo orličí pošikem na žluté a černé dělené a na něm rýva, jako na štíť. (Arch. šlechtický.) Potomci Zdenkovi žili v Kouřimi do 17. století. Týž erb spařuje se na pečeti Jiříkově z r. 1589. (v arch. mus.). Pečetidlo Hynka Kosteláka z B. našlo se r. 1773 u Zruče, ale viděli tu jen jeden lupen, který měli za jetelový. (Schaller Czasl. Kr. 210.)

Kostelák z Kostelce. Tak psali se I. 1415 Jan a pak v 15. a 16. st. ti, kteří pocházeli od Jana Sekretáře píše se druhdy i z Kostelce nad Černými lesy, majíce štít zhora polovičný. Ale I. 1550 vyskytuje se Hynek K. z K., jenž má na štíť kostel a za klénot ruku brněnou. (Arch. mus.) Tak se nachází na pečeti téhož Hynka r. 1560 mezi listy Pardubskými býv. arch. dvorského. Soudíce odtud, že Jan Holec z Nemošic (1563) mluvil o Hynkovi, že jest chlap a letošní zeman, lze za to míti, že byl některý rok před tím erbem a heslem nadán.

Kostelecký ze Sladova. Majestátem d. 1615, 20. července dovoleno Janovi Kosteleckému, aby byl připuštěn k erbu Jana nejstaršího Sladovského ze Sladova a potvrzen mu týž erb, totiž: Štít červený a v něm sekera širočina bílá, ostřím k pravé straně obrácená na topořiště žlutém, přikryvadla bílá červená, koruna zlatá, z níž tři lilie, květiny bílé na ratolestkách zelených vynikají (Reg. král., Jak. sb. Meraviglia Král na str. 360.)

Košetický z Horek. Majestátem d. 1577, 14. března povoleno Šťastnému Košetickému, aby se psáti mohl z Horek a dán mu tento erb: Štít modrý a v něm kozel se dvěma rohom a přes hlavu a jazykem vyplazeným, bílé barvy, jako v běhu vzhůru k pravé straně obrácený, kolčí helm, přikryvadla modrá bílá, točenice s rozletitými feflíky týchž barev, z nichž hlava s krkem kozlová se dvěma rohom a přes hlavu a vyplazeným jazykem vyniká. (Reg. král.) S tím se srovnává obraz pečeti (1602) v Arch. desk zemských a Král na str. 337.

Košín z Freudenbergu. Císař Ferdinand III. povolil (1649, 17. července) Lorencovi Košínovi pro jeho pomoc při obraně Prahy, aby se psal z Frajdenfeldu (také z Radostova?) obdařiv jej tímto erbem: Štít polovičný, v pravo modrý a v něm lev zlatý pod korunou ve skoku s červeným vyplazitým jazykem a dvojnásobným ocasem, zuřivý a k levé straně obrácený, v levé červené polovici muž v celé zbroji, s obnaženým mečem stojí a s týmž lvem se potýkaje, maje před sebou až nad koleno štítek k podobenství rundáče neb pavézy zlatý a na něm orel černý rozkřídlený, v pyscích zelenou palmu držící, turn. helm s korunou a přikryvadly zlatými černými a červenými bílými, a nad tím týž orel pod sebe na korunu patře. (Reg. král.) Fr. Teply zmiňuje se v ČČH., XXX. na str. 483 o nobilitaci Slavatovské (1688, 19. listopadu) ale erbu daného nepopisuje.

Košinský z Košína. Jiří K. nabyl r. 1681, 14. listopadu vladyctví v Čechách, ale teprve I. 14. září erb jich, v němž býval jednorožec majestátem z Říšské kanceláře daným polepšen. (Reg. císařská ve Vídni.) Erb

ten byl takový: Štit na 6 polí křížem rozdelený, 1 pole modré, 2. žluté, 3. a 6. červené a v něm zlatá hvězda, 4. a 5. voda, v níž plave pstruh, uprostřed pak všeho štítu jest štítek, na němž jest prvotní erb, totiž štítek na příč polovičný, nahoře modrý, dole zlatý a v něm bílý jednorožec mající v ústech bobkový věnec, nad tím štítkem je koruna a nad ní císařský orel, jehož levá polovice je s červenou bílou a pravá s černobílou šachovnicí, nade vším štítém panská koruna a dva otevřené helmy s přikryvadly zlatými černými a červenými bílými, na pravém helmu jednorožec mezi dvěma křídly (snad tak zbarvenými jako orlice nade štítkem) a na levé hvězda mezi dvěma pstruhy. (Obr. Kadich-Blažek tab. 46.)

V Jak. sb. jest erb Košínských takto malován: Štit křížem na čtvero polí rozdelený, v 1. poli modrém je polovice orla pod korunou barvy červené a bílé s šachovnicí 2. a 3. pole je zase na příč děleno, ve vchní části je červené pole a v něm žlutá hvězda, ve zpodní bílé je pstruh plovoucí ve vodě, 4. pole je též modré; v něm u zpodu hnědý plot, za nímž je viděti půl bílého jednorožce držícího v ústech vavřínový (zelený a nažloutlý) věnec, přikryvadla modrá bílá a červená bílá, helm s korunou, na něm dvě křídla, pravé černé a levé červené a bílé s šachovnicí a mezi nimi půl jednorožce takového, jako je na štítě.

Kotečník z Domaslavě. Král. Vladislav obdařil (1512) Jana Kotečníka erbem, aby se psal z Domaslavě, ale obsah listu již ztraceného není znám. Potomci žili na statcích pozemských a v městě Táboře a naposled v Hradci nad Labem. Erb jich byl štit na příč polovičný, horní pole červené a v něm polovice bílého lva s dvojnásobným ocasem, zpodní polovice s dvěma červenými pruhy na příč položenými (v bílém poli). (Tolik je zřejmo z majestátu l. 1734, jestli tu prvotní erb nebyl měněn.) Václav František „Goteschnig“ (jenž se tuším do Vídni přestěhoval) nabyl l. 1734 (9. prosince) potvrzení svého stavu a při tom mu vysazen tento erb: Štit křížem na čtvero rozdelený, 1. a 4. pole modré a do jeho prostředku jde zlatá krokvice, na jejímž ostří stojí jestřáb, 2. a 3. pole je na příč rozdelené, nahoře červené a v něm bílý lev s dvojnásobným ocasem a pod tím bílé a v něm 2 červené pruhy na příč položené, turn. helm s korunou a přikryvadly modrými žlutými a červenými bílými, nad tím dvě křídla napříč barvami dělená, žluté modré a červené bílé a mezi tím polovice téhož lva jako na štítě. (Kniha 159 f. 157 šlecht. arch.) Podobného erbu jsou Vlasatí z Domaslavě (viz to).

Kotelík z Horšteina v. Tahlo.

Kotorovský ze Lvovan. Majestátem z. 1600, 10. ledna povoleno Janovi K., měšťanu Plzeňskému, aby se psal ze Lvovan a dán mu tento štit: Štit pošikem od pravé strany k levé rozdelený, svrchní pole pole černé, zpodní modré, a v té mž štítě lev zvíře k pravé straně obrácený, na zadních nohách stojící a v předních kříž žlutý držící, maje ocas nahoru vyzdvížený, polovice jeho v černé straně štítu žlutá a v modré bílá, kolčí helm s korunou a přikryvadly žlutými černými a bílými modrými, nad tím rohy buvolové,

barvami rozdělené, pravý bílý a modrý, levý žlutý a černý a mezi nimi půl lva žlutého kříž držícího. (Reg. král., Rybička v Pam. arch. X, 267. S tím se shoduje Král na str. 302.)

Kotva z Freifeldu. Císař Rudolf povolil (1599, 28. prosince) Jobovi *Kotvovi* měšťanu Plzeňskému, Zikmundovi *Celestynovi* jinak Nebeskému měšťanu Rokycanskému, aby se psali z *Freifeldu* a dal jim tento erb: Štit poškem rozdělený, vrchní pole červené a v něm zvíře jednorožec bílé barvy, k pravé straně obrácený a v běhu postavený, zpodní pole modré a v něm kotev bílá špicemi dolů obrácená a přes týž štit v poli poškem od pravé k levé straně dolů pruh žluté barvy se vidí, přikryvadla červená bílá a modrá žlutá, koruna, dvě křídla, pravé modré, levé červené a přes ně zlatý pruh poškem (Reg. král., Pam. arch. X., 268., Meraviglia tab. 135 chybně, tak i Kadich tab. 207. Král na str. 305 dobré na str. 285 nedobře). Oba tito nově utvořeni vladyky přijali k erbu a za erbovního strýce Šebestiána *Rejšvického*, purkrabě na Zbiroze, Mikuláše *Celestyna* jinak Nebeského a Ondřeje *Pražáka*, měšťany v Rokycanech, což císař Rudolf, (1605, 10. března) potvrdil a vysadiv jim dotčený erb svolil, aby se také psáti mohli z Freifeldu. (Reg. král.)

Koukolík v. Fafout.

Kounický z *Břehu* v. Kostelák.

Kourímský z *Vělčina* v. Brodský.

Kouskové ze Soběticek přijati k erbu od starší rodiny. Jiří ze Sobětic seděním v Klatovech přijal za erbovního strýce Mikuláše Jiskru a Jana *Kouska*, rodiče Klatovské. To potvrzeno majestátem d. 1529, 7. října a dán jim erb: Štit červený a v něm bílá zeď se třemi stíny zděnými, ze které vyniká půl srnky barvy přirozené, předními nohami jako vyskakující, přikryvadla červená bílá a za klénot půl srnky týmž spůsobem, jako na štíte. (Reg. král. Meraviglia tab. 11, Hrady IX. tab.) Barvy snad Kouskové měnili, neb v Jak. sb. jest zeď žlutá; sice ve svém složení zachováván týž erb i v 17 století.

Koutkové Nečamští z Minic byli buď pošlost schudlá starých Nečamských (zejména Vlčkův) aneb snad rodina nobilitovaná, čemuž by nasvědčoval jich erb. Václav K. byl nějaký čas písárem na panství Dobříšském a konal v l. 1618—1621 dobré služby císařským (Arch. Roudnický). Jejich první erb byl červený štit, na něm zlaté kolo o šesti loukotěch, na kterémž kole sedí vlček, přikryvadla červená bílá a za klénot zlaté kolo. Majestátem d. 1623, 20. srpna polepšen tento erb tak, aby byla přes červený štit kotvice železná a na ní vloženo a připevněno zlaté kolo s vlčkem sedícím své přirozené barvy, přikryvadla aby zůstala červená bílá, na helmici byla koruna zlatá, klénotem pak dvě černá křídla a mezi nimi dvě ramena zbrojná zavírající zlatou písmenu F pod zlatou korunou, z kterýchžto ramen jedno (v majestátu levé, ale tuším herald. pravé) drží ručnici vypálenou a levé meč. K tomu přidáno heslo: Pro lege et rege. (Reg. král. Popis stručný dobré se vyloží Jak. sbírkou.)

Koutní ze Zářečné. Vavřinec Koutný, registrátor při dskách zemských, obdržel 1. 1610, 12. listopadu majestát, aby se psal ze Zářečné a při tom tento erb:

Štít polovičný, u zpodu voda, nad tím červené pole a v něm mlýnské kolo s palci zlatými. V pravo štítu stříbrné rameno lidské opírající se o též kolo. Kolčí helm pod korunou s přikryvadly stříbr. červenými, nad tím dvě orličí křídla dělená, pravé (zhora) stříbrné červené, levé červené stříbrné. (Reg. královská, podobně Král na str. 329, ale nikoliv docela souhlasné. Podle Jakubičkovy sbírky vyniká kolo z polovice z vody.)

Koutský z Jenšteina. Majestátem d. 1597, 30. října povoleno Janovi Rakovnickému, Křížovi Chvalickému, Pražanům, Valentinovi, Tobiášovi, Řehořovi, Matěji a Vojtěchovi bratřím Koutským, měšťanům Nového města Pražského, aby se psali z Jenšteina a dán jim tento erb: Štít polovičný, v pravém žlutém poli polovice černého orla, levá polovice rozdělená poškem od horního pravého koutu dolů na dvě pole, pravo bílé, v levo modré, přikryvadla červená žlutá a bílá modrá, točenice týchž barev a za klénot křídla barvami rozdělená, žluté červené a modré bílé. (Reg. král., Král na str. 263, avšak odchylně na str. 265 a tak, jako i v Jak. sb.) Majestátem d. 1608, 10. března povoleno ještě, aby k červnuž erbu byli připuštěni Jindřich Čížek, kr. rychtář v Berouně a Mikuláš Brazdýmský, písar důchodní na panství Točnickém. (Reg. král.)

Koza z Hradiště. Král Ferdinand dovolil (1538, 9. května), Janovi a Václavovi bratřím Kozám, pocházejícím z města Hradiště hory Tábor, aby mohli mítí erb, který dal král Vladislav n. Janovi Nebožízkovi z Hradiště a také tak se mohli psáti, totiž tento: Štít červený, v němž noh černý stojící s křídly rozkřidlenými, maje nos a pazoury zlaté, helm s korunou a přikryvadly červenými černými, z kteréžto koruny půl noha spatého a rozkřidleného také se zlatým nosem a pazoury, jako by z koruny vyletěti chtěl, se vidí. (Reg. král. Kadich tab. 47., Král na str. 357 odchylně.) S tím se shoduje pečeť Janova z r. 1565 v arch. Třeboňském. Erb rozšířený Kadich-Blažek tab. 191.

Koza z Ouračova. Majestátem d. 1616, 14. března dán bratřím Jiřímu a Janovi Kozám erb kozla a heslo z Ouračova. (Reg. král.)

Kozář z Kozářova. Majestátem d. 1590, 3. května dovoleno Mikuláši, Jiřímu a Janovi Kozářům, Tomáši Eliášovi Skřečkovi a Jiřímu Samuelovi Lípovi, aby se psali z Kozářova a dán jim tento erb: Štít červený, v němž u zpodku koruna zlatá královská, z níž vyniká půl kozla neb kozorožce až po zadní kýty, své přirozené sivé barvy, k pravé straně obráceného, se zlatými rohy, vyskakujícího, turn. helm s korunou a přikryvadly žlutými a červenými a nad tím koruna s polovicí kozla. (Reg. král. Kadich-Blažek tab. 47. Shoduje se Král na str. 337.)

Kozel z Peclinovce. Rodina tato buď byla stará svobodnická aneb k erbu Peclinovských přijata. Když Jan Sladký a Adam K. z P. přijali k erbu Jana Bognera, Šimona Litického a Martina Cejpa a to majestátem

l. 1557, 15. září potvrzeno, popisuje se jich erb takto: Štít červený a v něm ruka zbrojná držíc kladivo, střelou prostřelená, jako by z oblaků vycházela, kolčí helm s točenicí a přikryvadly červenými bílými, dvě křidla jedno za druhým, přední červené, zadní bílé, na nichž táz ruka zborcená. (Slecht. archiv, koncept.) Ještě podrobnější popis v majestátu d. 1612, 12. listopadu, jímž připuštěn Václav *Nedvěd*, prymas města Mělníka, k erbu Jakuba registrátora při komoře a Jindřicha písáře radního v Novém městě Pražském bratří Kozlův z Peclinovce a to takto: Štít červený, v němž ruka zbrojná od vrchu levé strany jako z oblaku vycházející, nad přihbím střelou zlatého dřeva prostřelená, jež kladivo vyzdvížené a špicí k pravé straně obrácené s topoříštem zlatým držící se spatří, kolčí helm s přikryvadly, bílými červenými a točenicí týchž barev, z níž dvě křidla orličí v hromadu spojená, totiž zpodní bílé a vrchní červené a na něm táz ruka jako ve štítě se vidí. (Reg. král. Viz článek Rybičkův O erbovních rodinách Hradeckých na str. 6. Neúplně Král na str. 320.)

Kozel z Rejzntálu. Zikmund Kozel, obývající na Kutných horách, obdařen (1568 16. listopadu) vladcytvím a erbem tímto: Štít v půli rozdelený, svrchní pole modré a v něm půl kozla černého až po zadní kýty k pravé obráceného jako ve skoku, maje pravý roh celý a levého půl sraženého a oba zlaté barvy, zpodní pole červené, přikryvadla bílá černá, točenice všech pěti barev a za klénot týž kozel. Od císaře týž erb polepšen (1587, 15. ledna), aby měl ve zpodní červené polovici bílý pruh na příč a nad helmem korunu. (Reg. král. Meraviglia tab. 20.) že dotčený bílý pruh nemá jít na příč, nýbrž pošikem od pravé nahoru, dokazuje se obrazem téhož erbu v Miltnerových Privatmünzen tab. XXV, 205. (S tím se shoduje Král na str. 277, ale rozchází se zase na str. 281 a shoduje se tu s Jak. sbírkou. Oba kladou vrchní pole červené, kozla bílého a zpodní modré se žlutým pruhem.)

Kozelka z Ryzenfelzu. Majestátu o povýšení této rodiny na vladcytví není; odkud se jí erbu dostalo, není známo. Erb ten byl: Štít modrý a u jeho zpodu až do polovice bílá zeď černě štrejchovaná s branou bez vrat, ze kteréž zdi polovice bílého kozla až k vrchu vyniká. Ostatek není znám. (Jak. sb. Král na str. 369.)

Kozlík z Kašenova, přijmení rodiny osedlé na Moravě, jejíž erb byl tento:

Štít červený a na něm zlatý kozel ve skoku, k pravé straně obrácený, ot. helm s korunou a přikryvadla týchž barev a nad tím vyniká polovičný kozel zlaté barvy. (Kadich-Blažek str. 62, tab. 47, Král na str. 337, kdež týž erb dává i Kozlíkům z Podačiny.)

Kozlinský z Třebska v. Grymiler.

Kozlovský z Kapličova. Erb rodiny této byl prý štít červený a na něm bílý kozel, týž pak polovičný byl klénotem. Tak Král na str. 337. Viz i spisy Kadichův 222 a Blažkův 37.

Kožka z Libušina v. Geronis.

Krac z Šarpenšteina. Okolo l. 1620 přišel do císařských zemí dobrodruh Jan Filip K. z Š., jenž byl v mládí kanovníkem ve Vormsu, ale pak vystoupiv oddal se vojenství. L. 1622 zakoupil se v Čechách a majestátem d. 1623, 24. ledna vyzdvížen do stavu svob. pánův Říšských i s bratrem svým Adamem Jetřichem. L. 1635 sňat pro zradu. Erb jeho l. 1623 polepšený popisuje se takto:

Bílý štit a v něm na příč červený pruh; ve vrchním a zpodním poli 13 obdélných černých kamenů na spůsob cihel, nahoře u vrchu 4, pod tím 3 za sebou, dole tři po délce, pod tím 2 a pak jediný, nad štítem dva helmy s černými přikryvadly, levý zlatý, pravý stříbrný, na zadním koruna a nad ní brněná ruka se zlatým křížem, na předním (bez koruny) dvě bílá křídla, každé s červeným pruhem a dotčenými kameny. (Reg. císařská ve Vídni.)

Kraft z Lamersdorfu, příjmení rodiny z Říše pocházející, jež se v 17. st. krátce v Čechách zdržovala. Erb jejich byl:

Štit křížem na čtvero rozdelený, 1. a 4. bílé a v něm tři zelené listy vrbové, dvě výše, třetí níže, 2. 3. žluté pole a v něm modrý kříž položený a v prostřed žlutá růže, uprostřed bílý štítek s černým orlem Říšským, dvě helmy s korunami a přikr. černými žlutými a červenými bílými, nad pravou korunou černá orlice se zlatou korunou, též tak nosem a nohami s ústy rozzavenými, na levou tři péra pštrosová, červené, bílé a červené. (Meraviglia 278, tab. 130.)

Král z Konigstálu. Císař František povýšil (1797, 13. ledna) Františka Jiří Krále, inspektora Lichtenšteinských panství Velkého Meziříčí a Zhoře u Jihlavy, do šlechtického stavu, dada mu erb:

Štit polovičný, nahoře modrý u zpodu žlutý. Ve vrchním poli královská koruna (zlaté barvy), ve zpodním modrý lev drže tři žitné klasy své přirozené barvy. Otevř. helm s přikr. žlutými modrými a nad týmž týž lev. (Reg. královská, Král na str. 283.)

Král z Libšteina. L. 1629, 10. listopadu dán erbovní list Jaroslavovi Královi, ingrosistovi v České kanceláři, aby se psal z Libšteina a tento erb:

Na modrém štítě poškem od pravé strany dolů červený pruh, v němž jsou tři bílé růže, jedna pod druhou. Ve zpodním poli jsou dvě plechovnice, držice zlatou korunu královskou. Ve vrchním poli bílý lev pod korunou s červ. vypl. jazykem, drže v předních nohách žlutý sloup, na němž se spatřuje bílá růže. Otevř. helm pod korunou s přikr. žlutými modrými a bílými červenými a nad tím lev s rozdvojeným ocasem, jako na štíť. (Reg. královská.)

Král z Třebouně. Císař Ferdinand III. obdařil (1638, 11. září) Daniele Krále, nejv. vachtmistra erbovním listem, aby se psal z Třebouně a vysadil mu tento erb:

Štit křížem rozdelený, 1. a 4. pole červené a v něm poškem od pravé dolů bílý pruh, na němž jest nůž vinařský se zeleným ostřím, v 1. poli dolů, ve 4. nahoru obrácený. V 2. a 3. modrém poli žlutý lev ke vnitřku

hledící, v pravé přední noze meč vyzdvihuje. Otevř. helm pod korunou s přikr. modrými žlutými a bílými červenými, nad tím dvě křídla orličí barvami na příč dělená, pravé (shora) červené a bílé, levé žluté a modré a mezi nimi polovičný lev žlutý s červ. jazykem vypl. an meč vyzdvihuje. (Reg. královská.)

Kralický z Cetkovic. Král Ferdinand povolil (1538 25. ledna) Vavřincovi Kralickému, aby se psal z Cetkovic a obdařil jej tímto erbem: Štit polovičný, pravá strana červená a levá modrá a v prostřed téhož štítu hlava kozlova černá s nohami, skrze kteroužto hlavu skrze pravé levým uchem střela vyniká, fafrnochý červené modré a klénot rohy kozlové s ušima. (Reg. král.)

Králík z Brocné neb Brocenberka. Rodina tato dosáhla vladyctví l. 1652, 29. října. Erb jich byl štit křížem na čtvero rozdělený, 1. 4. pole bílé a v něm černá orlice rozkřidlená, 2. 3. modré a v něm strom s korunou zelenou, přikryvadla modrá bílá a za klénot černá orlice. (Jak. sb. Mera-viglia tab. 102, Král na str. 295, týž v Hradech II. tab.) Přes znění majestátu, že se mohou psát z Brocenberka, psávali se druhdy z Brocné.

Kralovický z Bochova v. Svitavský.

Kralovický z Šebíkova. Majestátem d. 1564, 31. května obdržel Ambrož Kralovický heslo ze Šebíkova a erb, na jehož štíť byla ruka držící pero. (Reg. král.)

Královský z Neudorfu. Císař Rudolf dovolil (1584, 13. ledna) Jiříkovi Kralovskému, aby se psal z Neudorfu a dal mu tento erb: Štit polovičný, pravá strana žlutá, levá bílá, ve kterémž štítu krokev černá špicí vezpod štítu obrácena jest. (Reg. král.)

Jan Krato z Kraftheimu, živoční lékař císaře Maximiliána († 1583) měl erb tento: Štit, v jehož dolní části jest polovice hvězdy o 6 špicích, třemi svými špicemi dolů obrácená a dvěma polovičnými rovně položená, na ní polovice mužíka, mající na hlavě čepici s dlouhým feflíkem, troubě na dlouhou troubu, helm s točenici a nad tím dvě křídla rozkřidlená, v každém polovice též hvězdy, v pravém dolů, v levém nahoru obrácená, a mezi těmi křídly polovice kozla. (Obraz Miltner Privatmünzen tab. XXV., 209.)

Kratochvíle z Kronbachu. Erb rodiny této, l. 1784 erbem a heslem darované, dal Emanuel K. (1793) vymalovati v Památníku Višerovském*) Znamení na štítě volena ze dvou slov hesla, aneb bylo naopak. Erb jest tento:

Štit křížem na čtvero polí rozdělený, v 1. a 4. modrém žlutá koruna tak zvaná pohanská jen s hroty, 2. a 3. pole červené a v něm čára (pruh) bílá vlnitá, nad štítem dva helmy s korunami a přikryvadly modré žluté a červené bílé barvy, na pravém helmu 3 pštrosová péra, modré, bílé, červené a na levém červené křídlo.

*) Opis v arch. města Písku.

Kratoš z Velevsi. Erb rodiny této byl prý červený štit a na něm bílý třmen, klénotem bylo 4 per, bílé, modré, bílé a červené. Tak Král na str. 364.

Kraus z Krauzentálu. Majestátem d. 1590, 16. února povoleno Martinovi a Matouši, bratřím Carohesium, jinak *Krausum*, Danileovi *Pečkovskému* a Martinovi *Jišovskému*, aby se psali z Krauzentálu a dán jim tento erb: Štit na příč polovičný, v horním poli černém žlutá hlava lvová s krkem, s ústy, rozz. jazykem vypl. červeným, v dolním díle dvě na dél rozdelené čtvrtí, pravá modrá, levá bílá, kolčí helm s korunou a přikryvadly černými žlutými a modrými bílými, nad tím dvě křídla orliči spojená tak, že zpodní černé křídlo na čtvrt křídla daleko vyniká, druhé pak křídlo zhora modré, zdola bílé a mezi nimi nad korunou táž hlava lvová. (Reg. král.)

Krčín z Jelčan (vlastně z Jedlčan). Krčínové odvozovali se od vladky, jemuž dal král Vladislav (1509, 8. května) erb totiž ptáka papouška zeleného na modrém štítu, přikryvadla červená modrá a nad helmem tři pštrosová péra bílé, červené a zlaté baryvy. Podobně dovolil král Ferdinand, (1541 18. prosince) Jiříkovi a Janovi bratřím *Jelčanským*, aby se psali z *Jelčan* a dal jim týž štit s přikryvadly a za klénot 3 pštrosová péra červené, bílé a zlaté. Tito dva byli také Krčínové a jako takoví přijati l. 1556 do stavu rytířského. Poněvadž Jakub K. z J. byl ve veliké přízni u Viléma z Rožemberka, polepšil mu císař Rudolf (1586, 20. března) posavádní jeho erb takto: Štit křížem na čtvero rozdelený, v 1. a 4. poli modrém zůstalo posavádní znamení, zelený papoušek, ale polepšen pyskem a nohami zlatými, ve 2. poli (levém svrchním) ve vodním spůsobu štika ohnutá od pravé k levé zlatá, v 3. poli (pravém zpodním) též v spůsobu vodním kapr od levé strany k pravé vzhůru obrácený, zlatý (narází se na rybničné hospodářství Krčínovo), přikryvadla bílá červená a modrá zlatá, dva helmy, nad pravým koruna a dvě křídla, jedno na druhém, jednoho po zpodu pošikem polovice bílá druhá červená, druhého křídla polovice ze zpodu červená a svrchní bílá a přes obě křídla pruh spůsobu vodního pošikem, na druhém helmu točenice všech 5 barev a 3 péra pštrosová, žluté, bílé a červené. (Reg. král., odchylně Král na str. 297 a 344.)

Křeček z Kozářova v. Kozář.

Krečmár z Šenkenberka, příjmení rodiny německého původu jež se nazývala Kreczmer i Kretschmar t. j. Krčmář.) Erb a heslo obdrželi bezpochyby z Říšské kanceláře. Erb jejich byl štit polovičný, ve vrchním poli bílém půl muže tatarského v úzké (červené) župici a špičatém (červeném) klobouku, v pravé ruce dvojnásobný koflík držícího a levicí se o bok podpírajícího, ve zpodní polovici 5 pruhů od pravé k levé straně dolů pošikem položených, tři bílé a dva červené barvy. Klénotem jest zase polovice téhož muže. (Pam. arch. VIII, 553, 618.)

Krejštan z Krejštanu (i Kreštan i von Krostin) rodira z Němec pocházející, asi od r. 1553 v Čechách osedlá. Na štítě měli tetřívka jak

viděti na pečetech r. 1560 a 1640. (Arch. býv. dvorský mezi listy Pardubskými a v Arch. DZ. VI. 4.)

Kremer z Grunova. Majestátem d. 1585, 15. listopadu z Říšské kanceláře byl Matyáš Kremer, rada při apelacích a Jiří, jeho bratr, obdařeni erbem a heslem. (Arch. šlecht.) Erb ten byl štít žlutý, skrze nějž jde pošikem od horního pravého koutu dolů široká modrá cesta, na níž se spatřuje lev žluté barvy s ocasem nad sebou stočeným a červeným vyplazeným jazykem drže v předních pazourech vzhůru nad sebe zralé a napřed otevřené žluté jablko granátové, otevř. helm s příkr. modrými a žlutými, koruna, z níž vynikají dvě křídla orličí (barvy žluté?) a skrze jedno každé též jablko granátové.*.) Erb ten polepšen l. 1595 takto: Štít na čtvero rozdelený, 1. 4. pole modré a v něm stojí lev žlutý korunovaný s ocasem vzhůru staženým, jazykem červ. vyplazeným a předními nohami roztaženými, 2. 3. pole červené a v něm špicí vzhůru kroky bílá a zralé, napřed otevřené jablko granátové, otevř. helm s příkr. žlutými modrými a červenými bílými, koruna, na ní dvě křídla orličí roztažená, brky k sobě obrácená a barvami na příč rozdelená, pravé červené bílé, levé žluté modré a mezi nimi dotčené jablko granátové s svou špetkou a dvěma z obou stran zelenými listy. (Překlad majestátu z Říšské kanceláře u Paprockého o st. ryt. 353, kdež jest i vyobrazení, Meraviglia tab. 102.) Viz i Královu Her. 297, 303.)

Křen z Ondorfu. Král Ferdinand obdařil (1544, 15. února) Tomáše Křena, obyvatele měst Pražských, tímto heslem a následujícím erbem: Štít červený, v němž jest muže divokého více než půl, až něco nad kolena, majícího bradu černou dlouhou a hlavu zeleným listím břečťanovým na vrchu přikrytou napodobně věnci, drže týž muž rozpjatýma rukama hada, an se mu přes prsty vine, kolcí helm, na kterém točenice a přikryvadla červená bílá a nad tím divoký muž s hadem týmž způsobem a bez proměny, jako se vidí ve štítu. (Reg. král.)

Kresl z Kvaltenberka. Císař Rudolf dovolil (1593, 20. ledna) Zacharyáši, Matoušovi a Tobiáši, bratřím Kreslům, aby se psali z Gvaltenberka, při čemž jim vysazen tento erb: Štít polovičný, pravo modrý, v levo bílý, u zpodku téhož štítu pařez, z něhož větev vyrostla, majíc na konci 3 listy pomorančové a mezi nimi 2 jablka pomorančová a na té větví jsa papoušek přirozené barvy (zelený), k pravé straně obrácený, sedící se vidí. Přikryvadla modrá, bílá, klénotem jest týž papoušek. (Reg. král. Meraviglia tab. 47, Král na str. 271.)

Kreuchejm z Iphofen, příjmení rodiny z Němec pocházející, která se prvotně psávala Kreuzheim v. Iphofen. Linhart K. usadil se r. 1591 v Hradci Králové. (Rybíčka v pojednáních Uč. Spol. r. 1873.) Štít jejich vyobrazen jest na náhrobku Doroty († 1614) manželky Linhartovy roz. Teuflovny z Ceilberka, totiž na štítu polovičném a na pravé polovici mužík

*) Má býti modrá cesta a v ní — —

Teuflův (erb po otci) a v levé polovici pruh na příč položený a nad ním drak. (Soupis Hradecka na str. 58.)

Kriegelsteinové z Kriegelsteina měli na štítě medvěda vzhůru stojícího á o nějakou větev se opírajícího. Tak na pečeti Martinově r. 1554. (Výpisek Kolářův.) Jiná rodina byl Kriegelstein v. Sternfeld, jejíž erb vyobrazil Meraviglia na tab. 129.

Kříž z Ostrova v. Daník.

Kříž ze Svémyslic v. Čachovský.

Křížek z Kosmačova v. Žďárský.

Krocín z Drahobýle. Majestátem d. 1587, 25. května povoleno Václavovi staršímu Krocínovi (vl. Šafránkovi), aby se psal z Drahobýle a dán mu tento erb: Štit poškem zdola nahoru k pravé straně rozdelený, vrchní pole černé a v něm půl lva žlutého k pravé obráceného s rozzavenými ústy, vyplazeným jazykem, držícího v pravé noze květ šafránový (lat. crocus), zpodní pole bílé a přes něj zase poškem červený pruh, v němž jsou dvě (bílé) hvězdy o šesti špicích podle sebe, přikryvadla červená žlutá a bílá červená, koruna, dvě křídla barvami poškem (jako na štítě) rozdelená, pravé černé a žluté, levé bílé s červeným pruhem a v něm bílými hvězdami. (Lumír 1857, II, 1147.) Majestátem pak d. 1591, 10. srpna připuštěni k tomuto erbu Jáchym Krocín a Šimon Žabka. Polepšení erbu Krocínovského nestalo se ani l. 1732, 10. srpna, když Leopold Krocín vyzdvížen do rytířského stavu rodův starožitných. (Reg. král.) S tím se srovnávají Jak. sb. a Král na str. 308. Obraz erbu v Miltnerových Privat-münzen tab. XXVI., 215, kdež lze i to pozorovati (jako je i v Jak. sb.), že pravé křídlo je jen do třetiny černé a do dvou třetin žluté. Viz i Králův obraz v Hradech IV. na tab.

Kron (la Cron) viz Meraviglia tab. 102.

Kronebergerové 16. století měli na štítě červeném špice na způsob krokvice, pod ní skálu a po stranách nahoře po znamení podobném makovicí barvy žluté, přikryvadla červená bílá a modrá žlutá, nad helmem rozletitá křídla barvami rozdelená, žluté modré a bílé červené. (Kolář z erbovníku Salmovského.)

Kropáč z Dřeviče. Majestátem d. 1556, 4. května povoleno Jozefovi Bártovi, písáři purkrabství kraje Hradeckého, Adamovi Kropáčovi a Bohuslavovi Pachovi, aby se psali z Dřeviče a dán jim tento erb: Štit žlutý, v němž dvě černé nohy medvědí křížem přeložené se vidí, kolčí helm s točenici a přikryvadly žlutými černými a nad tím pět pštrosových per střídavě černých a žlutých. (Reg. král., Rybička O'erb. rodinách Hradeckých na str. 21.) S tím se shoduje pečeť Adamova (1562) v arch. mus. a Král na str. 326.

Kropáč z Krymlova. Majestátem d. 1541, 13. března povoleno Janovi Kropáči a Václavovi Medkovi, měšťanům Pražským, aby se psali z Krymlova a dán jim tento erb: Štit modrý a v něm dětel žlutý s třemi listy (totiž jetelová bylina s třemi listy, každý o třech lalocích) stojí, totiž

jeden dětel (rozuměj list) k pravé straně štítu ke zpodku (nakloněný), druhý k levé straně štítu něco výše a též nakloněný a třetí k vrchu štítu vzhůru, přikryvadla modrá žlutá, za klénot dětel týmž způsobem, jako na štítě kromě, že prostřední dětel dvěma křídly modrými, orličími jest přikryt. Janovi Hynkovi K. dán jiný majestát (1669, 1. července), jímž povyšen do stavu rytířského starožitných rodův a přidáno příjmění z *Hohenfallu* po Filipovi Fabriciovi, dědu jeho z matčiny strany. Kromě toho polepšen jeho erb tak, aby byl turn. helm se zlatým klénotem a zl. korunou, ponechána modrá křídla orlová vzhůru proti sobě obrácená, mezi něž dán dětel vyzdvižený a zeleným pozlaceným věncem propletený. (Reg. král. Jak. sb.) Sto let potom již Kropáče nebylo.

Kropáč ze Strkova viz Hrošek, Hruška. Krásný náhrobek jednoho z nich lze viděti na Táborském krchovu, bohužel do země zapuštěný. (Aspoň bylo tak za mé paměti.)

Kroupa z Dubnice. Král Ludvík obdařil (1523 12. května) Blažeje K. z D. tímto erbem:

Štít, v modrém poli strom dubový celý a mezi listím žaludy, to vše žluté barvy a nad helmem dva rohy, pravý žlutý a druhý modrý, přikryvadla týchž barev. (Strnad, Listář m. Plzně II, 720.)

Kroupa z Ch. v. z Chocenic.

Krssovský z Krsovic. Král Vladislav obdařil (1482) Petra K. z K. heslem a erbem. Tento erb se později takto popisuje: Štít červený, v němž modré kolo palečné (o 6 loukotech), kolčí helm s přikryvadly červenými modrými, nad tím Perský klobouk, dole založený, dole červený, nahoře bílý a konec toho klobouku se ohybá a končí se třapcem. Poněvadž Jindřich Maximilian K. z K. byl té rodiny poslední, dovolil císař Ferdinand II. (1631, 24. března), aby ten erb převedl na Hanuše *Taubmana* (jemuž byl ujem) a ten aby se psal také z Krsovic. (Reg. král. kopie v arch. mus.)

Kršňák z Božetína. Král Ferdinand dovolil (1559, 4. ledna) Petrovi Červovi a Václavovi Kršňákovi aby se psali z Božetína, při čemž jim dán tento erb: Štít modrý a v něm kohout o jedné noze (rozuměj na ní stoje maje druhou pozdvíženou) s hřebenem červené barvy k pravé obrácený stojí; přikryvadla žlutá modrá a nad helmicí týž kohout. (Reg. král.) Červové byli svobodníci ve vsi Božetíně. L. 1789 žilo jich pět, ale psali se prostě jen Červ. Kršňákové byli v Táboře asi od r. 1420 jsouce v bratrstvu předními osobami, vedle nich vyskytuju se v 16. století jiní Kršňákové jako svobodníci zejména v Čelákově Lhotě. Od oněch pocházeli Kršňákové z Karlšperka, od těchto Božetínskí. (Král str. 342 poznamenal chybné barvy.)

Kršňák z Karlšperka v. Karolides.

Krtička z Jáden, příjmení Rakouské rodiny (ovšem z Čech pocházející) l. 1810 rytířským stavem a tímto erbem darované:

Štít polovičný, vrchní pole červené a na něm polovičná bohyně Justitia v bílém oděvu a s červenou omrhelkou, držíc pravicí meč a levicí

zlaté vážky, zpodní pole na dél dělené žluté a modré a na všem dva svazky hůlek a seker křížem přeložené, dva helmy s přikr. červ. bílými a modrými, klénuty jsou oboje znamení na štítu. (Meraviglia str. 233, tab. 103.)

Krumlovský z Hyrfelsu. Majestátem d. 1609, 28. ledna povoleno Janovi Krumlovskému, aby se psal z Hyrfelsu a dán mu tento erb: Štít polovičný, v pravo červený a v levo bílý a v tétož štítu jelen své přirozené barvy s rohy o čtrnácti parozích od zpodku levé strany vzhůru nad třemi pahrbky vyskakuje, kolčí helm s korunou a přikryvadly bílé červené barvy a nad tím rohy zlaté o čtrnácti parozích proti sobě rozložené. (Rybicka o erbovních rodinách Hradeckých na str. 21, Král na str. 270.)

Krušina z Dalmanhorstu v. Klatovský.

Krynyf jako Lysáč v. Crinitus.

Krystyan z Koldína. Král Ferdinand dovolil (1557, 8. dubna) Pavlovi Krystyanovi a Janovi Jelínkovi, aby se psali z Koldína a dal jim tento erb: Štít červený, v němž uprostřed proti sobě 2 krky kohoutí strakaté, bílé a černé barvy s hlavami, majíce hřebeny červené vzhůru stojí, přikryvadla modrá zlatá a za klénot zase dva krky kohoutí. Podobný, ale přece jiný erb dán (1570, 7. března) Matyášovi Krystyanovi (obyvateli Klatovskému), jenž se pak psal také z Koldína, totiž: Štít červený, v němž dva krky kohoutí proti sobě pysky obrácené bílé neb stříbrné a červené neb rubínové (má být černé) barvy, majíce na hlavách hřebeny též červené vzhůru stojí, nad štítem kolčí helm a okolo něho přikryvadla modré žluté barvy, nad tím dva rohy bůvolové v půli na příč barvami rozdělené, pravý bílý modrý, levý červený žlutý, mezi kterýmž u prostřed hvězda o 6 špicích zlaté barvy se vidí. (Reg. král., odchylně Král na str. 343, avšak jen druhý erb. Téhož vyobrazení i v Soupisu Klatovska na str. 60.)

Kryštof z Hořkovce v. Fafout,

Kubát z Nedvojovic. Král Ferdinand povolil (1541 23. prosince), Václavovi Kubátovi, aby se psal z Nedvojovic a dal mu tento erb: Štít polovičný, vrchní pole žluté a zpodní modré, z kteréhož zpodního půl černého kozorožce s rohom do vrchního pole k pravé straně vyskakuje, helm s korunou a přikryvadly žlutými černými, ze kteréž koruny půl kozorožce vyniká. (Reg. král.)

Kučera z Doubravína v. Diviš.

Kučera z Ostrberka, příjmení rodiny erbovní, v 17. st. v Praze osedlé. Kdy a kým ho i erbu nabyla, není známo. Erb jejich byl: Štít modrý a v něm pták noh žluté barvy k pravé vzhůru obrácený maje křídla rozkrídlená a ocas mezi zadní nohy zatočený a drže pravou nohou přední zlatou lilii, kolčí helm s přikryvadly modrými žlutými, točenice s feflíky týchž barev a nad tím celý (neb jen polovičný?) noh též způsoby, jako v štítě. (Jak. sbírka, Král na str. 357.)

Kudlar z Moldavy, příjmení rodiny erbovní málo známé. Erb její byl štít červený, v němž jde poškem od pravého horního koutu dolů bílý pruh, v němž jsou 3 červené luppeny lipove, kolčí helm s přikryvadly

modrými (?) bílými a nad tím poprsí muže oděněho kabátem týchž barev a znamení jako se vidí na štítě, maje na hlavě červený klobouk špičatý a zaohnutý, jehož bílý rub je dole zaohnut. (Jakub. sb. Král na str. 303.)

z Kuenburka. Císař Leopold vyzdvihl (1665, 2. září) Maximiliana Gandolfa sv. p. z K., biskupa Sekovského a synovce jeho a strýce do stavu hrabského (Rakouských zemí). Erb jejich se popisuje takto:

Štít křížem na čtvero rozdelený, 1. a 4. pole polovičné, v pravo červené, v levo bílé a v té celé čtvrti koule, červená v bílém, bílá v červeném, 2. 3. pole též polovičné, ale napříč, zhora černé, zdola bílé a v též čtvrti závěsa ke dveřím, černá v bílém, bílá v černém, dva turn. helmy s přikryvadly červenými bílými u pravého, černými bílými u levého. Na pravém koule z polovice bílá a červená a na ní černá kyta z volavčích per, na levém dvě křídla orličí barvami rozdelená, černá a bílá s dotčenou závěsou. (Arch. šlechtický ve Vídni, Meraviglia tab. 66, Kadich tab. 50, Blažek tab. 20.) Ferdinand z K., arcibiskup Pražský, přidával si do 1. a 4. čtvrti erb arcibiskupství Pražského, žlutý pruh na černém. (Miltner, Privatmünzen 735.)

Kukla z Taurenperka. Majestátem d. 1576, 11. února dovoleno Kašparovi *Unrurovi*, Lukáši *Tunskému*, Mikuláši *Dačickému* a Janovi *Kuklovi*, aby se psali z Taurenperka a dán jim tento erb: Štít žlutý, kteréhož třetí díl u zpodku od pravé polovice až ke zpodku levé strany poškem černé barvy, na němž jelen své přirozené barvy, maje rohy na hlavě z každé strany o třech parozích a jazyk vyplazený v běhu vzhůru k pravé straně obrácený se vidí, kolčí helm s točenici a přikryvadly žluté a černé barvy, na tom dva rohy buvolové na příč rozdelené, pravý černý žlutý, levý žlutý černý a mezi nimi polovice jelena vzhůru stojícího, jako na štítě. (Reg. král.)

Kulhánek z Klaudensteina v. Merav. tab. 66.

Kulišek z Moravičan. Císař Rudolf obdařil 1597, 12. listopadu Jana *Strnistko Mohelnického*, kanovníka Brněnského a Jiříka *Kuliška* erbem a heslem:

Erb jejich vypisuje se takto: Štít od vrchu dolů na spůsob krokvice na tré poškem až přes polovici rozdelený. Díl prostřední téhož štítu neb krokvice červené barvy, v němž u zpodku dole skála jako z kropeného mramoru stojí, z níž pramen vody vychází, nad nímž kůň Pegasus řečený bílé barvy maje ústa rozzavená s vyplazitým jazykem, ušima vzhůru stojícíma, dlouhou kadeřavou hřívou, dvěma černými rozkřídlenými křídly, rozšířeným ocasem čtyrmi až pod kolena černými nohami, v skoku jako letící přes týž pramen k pravé straně obrácený se vidí. Pravá polovice téhož štítu modré barvy, v níž tří pahrbkové zlatí na spůsob strniště, vždy jeden větší nežli druhý a na každém klas pšeničný též zlatý vyrostlý jsou postaveni. Třetí díl čili levá strana štítu jest barvy bílé, v níž u zpodku koruna zlatá královská, z kteréž hlava orličí s krkem až po prsa, se zlatým otevřeným pyskem a vyplazitým jazykem k pravé straně vzhledá.

Nad štítem kolčí helm s pokryvadly bílými červenými a zlatými modrými, nad tím koruna zlatá, z níž dva rohy buvolovy, pravého zpodní polovice červená a horní bílá, levého pak zpodní modrá a vrchní žlutá a mezi nimi hlava orličí s krkem až po prsy, jako v štítu, vynikají. (Rybička v ČČM. 1868 str. 240.)

Kunc z Freienturnu viz Hrady X. tab.

Kunc z Knova. Majestátem d. 1537, 29. srpna dány Šimonovi Kuncovi erb a heslo. Erb byl tento: Štit polovičný, svrchu červený od zpodu modrý. V modrém tři granátová jablka, dvě nad jedním, se zelenými luppeny, v červeném polovičný orel černý s rozletitými křídly a dvěma hlavama maje na hlavě zl. korunu a touž i na krku, helm s přikryvadly modrými červenými, křídlo orlí černé a na něm granátova jablka jako na štítě. (Reg. královská.)

Kundrát z Kunratic v. Voříkovský.

Kunštat z Paumberka v. Svěchyn.

Kupich z Lovče v. Ždárský.

Kurcburger z Hradečné. Cís. Matyáš dovolil (1616, 11. února) Zacharyáši Kurcburgerovi Moravanu, městěnemu města Hradiště, aby se psal z Hradečné, dada mu tento erb: Štit v půli na pokos z hůry od pravé strany dolů k levé rozdělený ve vrchní polovici červené střela bílá špicem vzhůru čnící, ve zpodní polovici lev žlutý k pravé straně, jako k skoku obrácený s rozšířenými ústy, vyplazitým jazykem a ocasem vzhůru vyzdvíženým, kolčí helm s přikryvadly bílými červenými a žlutými modrými a korunou, z níž vyniká jedno křídlo orličí po straně levé rozkřidlené, v brcích modré a v ohýbání červené barvy a z jeho prostředku podobně střela bílá vynikající se vidí. (Reg. král.)

Kurcpach z Trachenberka, příjmení panské rodiny téhož původu a téže krve jako Bechyňové z Lažan a Zejdlicové z Šenfeldu. Prvotně psali se z Vítkova, ale od té doby, když jim dal král Vladislav (1492) v manství hrad Starburk neb Trachenberk, psali se svob. pány na Trachenberce, pak i na Milíči, ač druhdy i příjmení z Vítkova proskakuje. Erb jejich byl štit černý a na něm tři bílé nebo stříbrné kapří jeden nad druhým na příč položení, přikryvadla týchž barev a jako klénot černý klobouk kuželovitý, jenž jest dole vyložen bílým rubem, otočen věncem bílých a červených růží a na konci rovně vzhůru jdoucím ozdoben 5 péry bílé barvy. (Meraviglia tab. 103, Jak. sb. Král na str. 347.)

Kurčina z Hořkovce v. Fafout.

Kurius z Hájku v. Hájek.

Kurkóvský z Lukovan. Majestátem d. 1575, 26. května obdařeni vladyctvím Václav Dubský a Jakub Kurkóvský, aby se mohli psát z Lukovan. (Koncept. v šlecht. arch.) Erb jich byl takový: Štit polovičný pravo červený a v něm tři modré pruhy poškem od levé nahoru a v každém po červené pětilisté růži, v levo červený s polovicí modré dvojnásobné lilií při pravém kraji, přikryvadla červená modrá, za klénot dvě červená

křidla, na pravém pošikem od pravé dolů táz polovice lilie, na levém modrý pruh pošikem od pravé nahoru a v něm červená růže. (Jak. sb. Král na str. 265.)

Kurský z Miloslavic. Erb této rodiny byl prý štít polovičný, v horním bílém půl černého gryfa, v dolním poli černém bílá hvězda. Klénotem je polovičný gryf. Tak Král na str. 280.

Kurto z Morenbachu, příjmení potomstva Jana Curto, měšťana Pražského, jenž nabyl 1736 šlechtictví. L. 1751 nabyla rytířského stavu. Erb jich byl tento:

Štít na příč dělený. Horní pole červené a v něm ruka s ramenem brněná, držíc tureckou šavli se zlatým jilcem, zpodní pole jest modrou krokvicí, vzhůru postavenou rozdeleno na tré, v pravo jest v žlutém poli polovičná orlice, v levo v bílém táz orlice červená a v krokvici jest žluté a bílé pole a v každém jest polovičná hlava mouřenínova (Mohr) se zlatým obojkem, tak že obě hlavy jsou srostlé v dělicí čáře, ot. helm s korunou a příkr. černými žlutými a červ. bílými, nad tím dvě černá křidla rozložitá a mezi nimi obě polovičné hlavy srostlé, jako na štíte. (Meraviglia str. 5, tab. 4.)

Kurz v. Senftenau, jméno rakouské rodiny, která se v 17. st. ne-příliš dlouho v Čechách zdržovala. Erb jich byl štít zhora polovičný, pravo žlutý v levo černý a v každé polovici polovice kozla, černého na žlutém, žlutého na černém, ale tak že oba jsou obráceni k sobě, přikryvadla a točenice týchž barev a za klénot půl černého kozla. (Jak. sb. Král v Hradech XII. tab.)

Kustoš ze Zubřího a z Lipky. Majestátem d. 1558, 21. listopadu dovoleno Janovi Kustošovi Kunětickému, aby se psal ze Zubřího a dán mu tento erb: Štít červený a v něm půl zubra své přirozené barvy k pravé obřáceného a vzhůru stojícího (t. j. ve skoku), kolčí helm s točenici a přikryvadly bílými červenými a nad tím půl téhož zubra. Jiným majestátem (1569, 17. listopadu) potvrzen Janovi týž erb, rozšířil se na jeho bratří a polepšil se tak, aby byla nad helmem místo točenice koruna zlatá; kromě toho povoleno, aby se psal z Zubřího a z Lipky. Majestátem d. 1630, 18. října vyzdvížen Jindřich mladší K. do stavu panského a erb jeho polepšen takto: Štít na čtvero křížem rozdelený, v 1. a 4. poli byl starý erb ale tak, že zubr byl obrácen po každé na vnitřní stranu, v 2. a 3. byly čtyři pruhy na příč, totiž (zhora počítajíc) ve 2. poli červený, bílý, červený a bílý a ve 3. bílý černý, bílý a černý, dva turn. helmy s korunami a přikryvadly bílými červenými a černými žlutými, na pravém půl zubra, na levém dvě křidla složená a napříč rozdelená, zpodní žluté černé, vrchní červené bílé. Když pak došlo (1725, 28. února) k povýšení do hrabského stavu, polepšen týž erb zase a to tak že 1. 2. a 4. pole zůstaly, jako byly, do 3. dány příčné pruhy žlutý, černý, žlutý a černý, nad štítem hrabčí koruna, přidán jeden helm tak, že na pravém byla dvě černá složená křidla u prostřed zůstal zubr a na levém zůstala táz křidla, jako byla dříve, ale tak

že dolní zbarvení (černé a bílé) šlo jen do třetiny každého křídla. (Reg. král. Rybička v Pam. arch. IV. b 40—41, Meraviglia tab. 66, Kadich-Blažek tab. 51.)

Kuten ze Šprymysberka. Král Ferdinand dovolil (15411, 8. prosince) Martinovi *Kutenovi* a jeho příteli Václavovi *Rubinovi*, aby se mohli psati ze Šprymysberka a dal jim tento erb: Štit polovičný, v pravé polovici žluté půl černého orla (vl. orlice), jenž nohou svou hada drtí, v druhém pak modrém poli druhá polovice téhož orla avšak bílého, pazourem kolo okřídelené držícího, kolčí helm s přikryvadly bílými modrými a černými žlutými, točenice bílá a modrá, z níž až po pás vyniká nahý muž, an pravou rukou zlatými křidly ozdobenou palmu zelenou vyzdvihuje, levou pak skloněnou, veliký kámen mlýnský drží, pod nímž se had plazí. (Rybička ČCM. 1860 na str. 83, v reg. král. schází, též Král na str. 269.)

Kutnaur z Kutenešteina. Rodina tato málo známá měla tento erb: Štit černý a na něm u zpodu skála se třemi hrotý a na ostří každého hrotu zlatá kulička a na prostřední stojí pták k levé straně obrácený (křepelka?), přikryvadla černá žlutá, nad helmem táž skála s kuličkami a ptákem stojícím skořicové světlé barvy s puntíky měděné barvy. (Jak. sbírka, Král na str. 313.)

Kutnaur ze Sonenšteina. V 16. století byly dvě erbovní rodiny, z nichž žili na počátku 17. st. bratří Šimon a Samuel *Simonidové* a David *Sontag* z Sonenšteina. Od těch přijati k erbu Jan a Pavel *Kutnaurové* a Jiří *Kamenník* měšťan v Klatovech, což císařem Rudolfem (1609, 20. srpna) potvrzeno. Erb jich byl štit dělený skrze černé a žluté pruhy a přesto červený klín v němž jest zlaté slunce s paprsky, klénotem jsou křidla barvami černou a žlutou napříč rozdělena, tak že je každá barva jednou na vrchu a jednou u zpodu a mezi nimi též slunce. (Král na str. 290.) V 17. století připomínají se i *Sušičtí z Sonenšteina*.

Kutovec z Úrazu. Majestátem d. 1558, 1. prosince povoleno Janovi *Kutovcovi*, aby se mohl psati z Ourazu, poněvadž jej *Albin z Ourazu* ke svému erbu připustil, a dán mu tento erb: Štit modrý, v němž u zpodku měsíc žlutý špicemi vzhůru až do polovice štítu a z toho měsice orlice pták bílé barvy majíc na pysku kroužek zlatý s polovicí křidel vyniká až po ocas a nohy, kolčí helm s korunou zl. a přikryvadly bílými modrými, ze kteréž koruny orlice pták až po ocas a nohy s polovicí křidel, pravého modrého a levého bílého, majíc též kroužek zlatý v ústech vyniká. (Reg. král., též Meraviglia tab. 136, Jak. sb. Král na str. 338, též v erbovníku Novohradském.) K témuž erbu připuštěn l. 1579 Ondřej *Purkhamer*.

z Kvernhaimu (v. *Quernheim*) příjmení rodiny, která dostala inkolát r. 1579. Erb jejich byl velmi starožitné spůsoby totiž:

Štit bílý a v něm na příč červený pruh, kolčí helm s korunou a přikryvadly obou barev, nad tím dvě křidla rozložitá barvami tak rozdělená, jako je štit. (Meraviglia str. 250, tab. 114, Král na str. 286.)

Květoň z Rosenvaldu. Majestátem d. 1680 29. května povýšen Václav František Kv. z R. do rytířského stavu a propůjčen mu erb: Štít na čtvero rozdelený, 1. pole modré a v něm noh pták žlutý k pravé straně vzhůru postavený s roztažitými křídly, rozzavenými ústy a jazykem vyplazeným, v předním pazouru červenou růži na zelené stopce s dvěma lístky zelenými drže, v 2. a 3. poli (bílém) červená růže se žlutým jádrem, ve 4. žlutém polovice černého orla (orlice) k levé straně obráceného s roztaženým křidlem, rozzavenými ústy a vyplazitým jazykem červeným, dva otevřené helmy s korunami a přikryvadly bílými, červenými, modrými a bílými, červenými, černými, na pravém černá rozkřídlená orlice, k levé straně obrácená a na levém noh tak, jako na štítě, k pravé straně obrácený. (Rybíčka v Pam. arch. IV. a 93, Meraviglia tab. 19, též Král na str. 299.)

Květonský ze Strašína v. Labounský.

Kvikman z Pemeránu. Císař Rudolf dovolil (1597, 8. ledna) Jetřichovi Kvikmanovi, aby se psal z Pemeranu a dal mu tento erb: Štít žlutý, v němž náprstek bílé barvy, z něhož lilium bílé s zelenými ratolestmi vzhůru stojíc vyniká, kolčí helm s přikryvadly žlutými modrými a korunou, na které se vidí malá loďka. (Reg. král.)

Kvos z Pernstorfu přijmení rodiny, která obývala v Čechách od sklonku 16. století. Erb její byl tento:

Štít pošikem od levého rohu dolů rozdelený, vrchní pole černé a zpodní bílé, na dělicí čáre je ostrva červená o 4 sucích a křížem přes ní a po všem štítě zlatá střela opeřená, kolčí helm s korunou a přikryvadly černými bílými a nad tím tři pštrosová péra, (od pravé) černé, červené a bílé. (Meraviglia na str. 251 a tab. 114, Král na str. 309.)

Kyblin z Waffenburka. Rodina tato teprve v 17. století se vyskytuje, ale patrně teprve tehdy vladyctvím obdařená měla za erb štít červený (modrý?) a v něm muže celého brněného, stojícího, an drží v pravici ručnici a v levé kbelík či kyblík s koulemi, přikryvadla červená (modrá?) bílá a za klénot půl lva bílého s korunou zl. na hlavě, an drží otevřenou knihu. (Jak. sb. Král na str. 316.)

Kydlín z Šonova v. Litický.

Kyj z Hyršfeldu neb z *Kyjova*, stará rodina z Lužice pocházející a ještě žijící, píšící se v. Kyaw. V Čechách vyskytuje se cíjedině od r. 1410 a stále v l. 1495—1628. Erb jich byl štít žlutý a na něm křídlo rozpeřené černé barvy, přikryvadla týchž barev, klénot dvě křídla černá proti sobě postavená. (Jak. sb. M. tab. 103, 136, Král na str. 344.) Tak i na pečetech (1604, 1615) a v Soupisu Turnovska 246. (Obráz erbu H. X. tab.)

Kyndlík z Ochsensteina. Král Ferdinand povolil (1534, 8. dubna) Janovi a Pavlovi *Kolským*, Ondřejovi *Hostinskému*, Janovi a Šimonovi *Kyndlíkům*, Matouši *Kolskému*, Jiříkovi *Zvíčkoví*, Prokopovi *Píčkoví* a Pavlovi *Běchovskému*, aby se mohli psát z *Ochsensteina*. Při tom dán jím tento erb: Štít blankytný neb modrý a v něm půl býka tělné barvy z oblaků vynikajícího, na hrdle majíc věnec rožnový bílý a červený, přikryvadla

blankytnou a tělnou barvou potažené, nad helmicí dvě křídla pravé blankytné a levé tělné barvy a mezi těmi křídly též půl býka, jako ve štítu. (Reg. král.) Z těch Kyndlikové byli nejvíce známi.

Kyrbicár z Kyrbic. Král Ferdinand povolil Volfovi, Kašparovi, Valentinovi a Ciryakovi, bratřím a strýcům *Kyrbicářům*, aby se psali z Kyrbicu a dal jim tento erb: Štit polovičný, pravé pole červené a v něm dvě tykve (kurbiss) bílé s jediným listem v levém poli bílém jen jedna tykve červená ale s 2 listy, kolčí helm s přikryvadly červenými bílými a nad tím muž s bílými vlasy v půl červené a bílé otáhlé a opásané sukniče až po kolena stojí, drže v pravé ruce bílou tykvi s listem a v levé ruce červenou tykvi též jen s jediným listem. (Reg. král., též opis v kopiáři Brandýsském, kterýž jsem viděl u n. Lablera, lékárníka v Chrudimi.)

Kyrštein z Kyršteina. V Praze žil František mladší K. z K. rodič Nového města, jenž přijal l. 1580 městské právo na Starém městě. Jiří Pentanus jako cís. palatin obdařil erbem (kdysi v l. 1595—1601) Martina *Kyrštaina*, faráře v Broumově, Adama jeho bratra, Matuše *Burmana* a Hanuše Hechta a to takovým: Štit dělený modrým klínem, který ostřím začíná u vrchu a jde k oběma dolním koutům, v něm jest žlutý neb červený lev jako ve skoku k pravé obrácený, maje ústa rozzavená a červený jazyk vyplazitý, v poli pravém od klínu červeném černá ostrva s třemi oseky, v levém čeveném tři bílé růže, kolčí helm s přikryvadly černými modrými žlutými a červenými modrými bílými, točenice týchž barev a nad ní předek lva, jak je ve štítě, drže dotčenou černou ostrvu. (Reg. Pontánova.)

Kytlice z Rudolce. Ctibor Vranovský z Vranova, syn Anny Vranovské z Rudolce, poslední tohoto rodu přijal (1534, 10. ledna) Jana řeč. Kytlice k erbu n. děda svého Petra Šabarta z Rudulce a mateře své, protože rod ten docela sešel. Kytlice tím nabyl erbu štítu modrého a v něm bílé pily s obloukem. To potvrdil král Ferdinand (1534, 10. dubna) a vysadil Janovi, aby se psal z Raudulce. (Reg. král.) Psávali se pak obyčejně z Rudolce.

Labounský z Labouně. Král Ferdinand dovolil (1540 28. ledna) Ordřeji Květonskému a Jiříkovi *Labounskému*, aby se psali ze *Strašina* a dal jim tento erb: Štit modré barvy, v němž jest stín bílý ode zdi, za kterýmžto stínem daněl zvíře své přirozené barvy až do polu předníma nohama se zlatými kopýtky ku pravé straně vyskakovati se vidí, maje na hlavě zlaté rohy, helm s přikryvadly a točenici modré a bílé barvy a nad tím vším rohy danělový zlaté barvy vzhůru stojící se vidí. (Reg. král.) Jiří tak se psal až do r. 1552, ale byv l. 1545 přijat do stavu rytířského a 1552 od Bradských a Zlivských z Lobouně za erbovního strýce, psal se potom z Labouně a od té doby také užíval erbu Bradských a Zlivských. Tak pečeť jeho r. 1556 v arch. min. vnitra v Praze.

Labuška z Vladově v. Ursin.

Lachnit z Hartenberka, příjmení rodiny, která prý nabyla českého šlechtictví r. 1596 25. ledna, ale v reg. královských tak nepoznamenáno. Erb jejich byl tento: Štit polovičný, v pravo bílý, v levo černý, v bílém poli jsou tři černé her. lile rovně nad sebou, v černém jsou 3 lípové listy ale pošikem od levého rohu dolů, otev. helm s korunou a přikryvadly obou barev, nad tím 3 péra pštrosova, dvě černá a prostřední bílé, a na tomto je jediná lile černá. (Meraviglia 234, tab. 103, Král na str. 265.)

Lain z Lukova. Erb této rodiny byl prý štit červený a na něm brněné rámě držíc strom i s kořeny vytržený; klénotem jsou 3 stromky. Tak Král na str. 320.

Lainhoz (Leuenhase?) z *Břevnova*. Erb této rodiny známe teprve z polepšení erbu, které dáno (1623, 27. dubna) Ondřejí L. z B. Týž erb polepšený se popisuje takto: Štit celý černý neb uhelné barvy, u jehož zpodku pahrbek zelenou trávou obrostlý, na němžto zvíře leopard své přirozené barvy se vzpínající a k pravé straně obrácený s vyplazitým červeným jazykem a vyzdviženým ocasem, mající na hlavě arcikněžecí klobouček červené barvy, jehožto výložky zdobeny chramostejlem, a vršek zlatým křížkem, držící v předních nohách zajíce též k pravé straně vzhůru obráceného své přirozené barvy, otevř. helm s korunou a přikryvadly černými žlutými, za klénot týž leopard se zajícem, ale jen po zadní kýty. (Reg. král. Jak. sb.)

z *Lamberka*, příjmení rodiny hrabské s knížecím prvorrozenstvím, která bývala osedlou v Kransku. První z nich, který do Čech přišel, byl Karel z L., arcibiskup Pražský. Císař Ferdinand III. vyzdvíhl (1641, 3. září) Jana Maximiliana a Jana Viléma, bratří z L. do stavu hrabského a polepšil erb jejich připojiv k němu erb Johanky v. d. Leiter mateře jich, poslední toho rodu. Erb polepšený byl tento:

Štit křížem na čtvero rozdelený, 1. a 4. pole též dělené, v levo červené, v pravo na čtyři pruhy příčné dělené, dva modré, dva bílé, 2. a 3. pole žluté a v něm černý pes se zlatým obojkem; na štítku uprostřed štítu (červeném) zlatý žebřík (Leiter) o 4 příclích, dole široký, nahoře úzký, vzhůru stojící a po obou stranách jeho psi, jeden černý, druhý bílý, mající zlaté obojky a týž žebřík držice, nad štítem 3 helmy turnéřské s přikryvadly bílými, modrými, červenými a černými žlutými, na pravém helmu dva buvolové rohy, levý červený, pravý barvami, modrou a bílou, každou dva kráte dělený a mezi nimi 6 pavích per, na prostředním helmu dvě žlutá křídla orlí a mezi nimi černý a bílý pes s korunkou a bez nohou se krčí, maje zlatý obojek, na levém polovice černého psa.

Majestátem d. 1707, 1. listopadu povolen knížecí stav prvorozenci a dědici svěřenství. Posavadní erb popisuje se v maličkostech rozdílně; žebřík na štítku drží dva bílí psi, přikryvadla jsou bílá červená a žlutá černá, při pravém helmu čtyříkráte na bílo a červeno děleném má levý červený po straně 4 pštrosí péra, na prostředním helmu je mezi křídly bílý pes polovičný s korunkou. Polepšením dán nad tento erb knížecí klobouk